

תורה מון השמיים “Connect the Dots” הרב מואיז נבו

במדבר ג' (לט) כל-פקודת הלוים אשר פקד משה לאחדון על-פי קזוק למשפטותם כל-זכר מברוחך ומעלה שרים ועשרים אלף:

מסכתות קטנות מסכת אבות דברי נון ונשחא א פרק ל' – זט. ב' – זט. ג' – זט. ד'

עشر [פערמים מופיעות] נקודות בתורה אלו הן: ישפו ה' הבני ובנין' (בראשית ט"ז ה') נקוד על י' שבבי' נינ' מלמד שלא אמרה לו אלא על הגור. ויש אמורים על המטילין מריביה הבני ובנין'. [כיווץ בו] ויאמרו אלו איira שרה (שם י"ח ט') נקוד על אייר' [שבallo מלמד'] שיזדענו בה ומברקין אחריה. [כיווץ בו ולא דע'] בשכבה ובקו'מה (שם י"ט ל"ג) נקוד על ויו' שבקומה הראשו מלמד שלא הרגיש אלא בעמידתה של צערירה. כיווץ בו וירץ עשו לקראתו ויחבקחו ויפול על צוואריו וישק'יו (שם ל"ג ד') כלו נקוד מלמד שלא נשכו באמת. רבינו שמעון בן אלעזר אומר נשיקה זו של אםות וכוכל אין לאמת. כיווץ בו וילכו אחיו לרעות אית' צאן אביהם בשכם (שם ל"ז י"ב) נקוד על אית' מלמד שלא לרעות הצאן הלכו אלא לאכול ולשתות ולהתਪנות. כיווץ בו "כל פקד הלוים אשר פקד משה ואחרין" (במדבר ג' ל"ט) נקוד על אחרין, למה? **מלמד שלא היה אחר מן המניין.** [ב' במנין של השניים ועשרים אלף של הלוים, ויל' הטעם משום כבודו, חשוב ונמנה לעצמו – תורה תמיינה העורות במדבר פרק ג' העלה יד]: כיווץ בו או בדרך רחו'קה (שם ט' י') נקוד על ה' שברוקה מלמד שלא הייתה דרך רוחקה אלא מן אסקופת עוזה ולחוץ. כיווץ בו ונשים עד נופת אש'יר עד מידבא (שם כ"א ל') נקוד על ריין' ש באשר למה מלמד שהחריבו האומות ולא החריבו המדינות. [כיווץ בו] ועשרה עשרו'ין (שם כ"ט ט'ו) של יום טוב הראשון של חג הסוכות נקוד עשרו'ין בו'יו למה מלמד שלא היה שם אלא עשרו'ין אחד. כיווץ בו הנסתירות לה' אלהינו והנגולות לנו'ו ולבניינו (דברים כ"ט כ"ח). נקוד על לנו'ו ולבניינו ועל ע' שבעד. ומה אלה לאן אמר עוזרא אם יבא אלינו ויאמר לי "מפני מה כתבתך?" **ומורן אני לו** "כבר קדשתי עליון," ואמ' אומר לי "ויפה כתבתך!" אعتبر נקודה מעלה'ין זו'א אסир את הנקודה:

ד"ר יוסף עופר, המחלקה לתנ"ך, פרשת נצבים וילך, חט"ז
את שימושן של נקודות כסימן מחיקה בעת העתקה ניתן לראות, למשל, ב מגילת ישעיהו השלמה מגילות מדבר יהודה וגם בכתב-יד מימי הביניים.

פירוש המשנה לרמב"ס מסכת סנהדרין פרק י

היסוד השמייני הוא תורה מון השמים. והוא, כאמור, שכל התורה זו הנמצאת בידינו היום זה היא התורה שניתנה למשה, ושhai כולה מפי הגבורה, ככלمر שהגעה עליו כולה מאת ה' הגעה שקוראים אותה על דרך ההשאלה דבר, ואין ידוע איךות אותה ההגעה אלא הוא עליו השלום אשר הגעה אליו, ושהוא במלעת לביר שקורין לפניו והוא כותב כולה תאריכיה וספריה ומצוותיה, וכך נקרא מחוקק. ואין הבדל בין יובני חם ובניהם ומצרים ופוט וככען, "וישם אשתו מהיטבל בת מרדך", או אני ה', ושמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, הכל מפי הגבורה והכל תורה ה' תמיינה תורה קדושהאמת. ... וזה עניין אין תורה מון השמים, אמרו ר' חז"ל (סנה"צ). שהוא האומר שככל התורה כולה מפי הקדוש ברוך הוא חוץ מפסק אחד שלא אמרו הקדוש ברוך הוא אלא משה מפי עצמו וזה הוא כי דבר ה' בזה - יתעלה ה' ממה שאומרים הכהופרים - אלא כל אות שבה יש בה חכਮות ונפלאות למי שהבינו ה', ולא תושג תכלית חכמתה, ארוכה הארץ מארץ מדיה ורחבבה מני ים. ....

רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ח
... שלשה הן הכהופרים בתורה : האומר שאין התורה מעם ה' אפילו פסוק אחד אףלו **תיבנה** אחת אם אמר משה אם פי עצמו הרוי זה כופר בתורה, וכן הכהופר בפרשיה והוא תורה שבעל פה והמחייב מגדיה כגון צדוק וביתוס, והאומר שהבורה החליף מצוה זו במצויה אחרת וכבר בטלה תורה זו אף על פי שהיא הייתה מעם ה' כגון ההגרים כל אחד משלשה אלו כופר בתורה.

... וכאשר יהיה קיימים לאדם כל היסודות הללו ואמוןתו בהם אמיתית, הרי הוא נכנס בכלל **ישראל**, וחובה אהבו ולחמול עליו וכל מה שצוה ה' אותנו זה על זה מן האהבה והאהווה, ואפילו עשה מה שיכל להיות מן העבירות מחמת תאוותו והתגברות יצור הרע, הרי הוא נעשן לפיה גודל **מוריו ויש לו חלק**, והוא מפורסם **ישראל**. וכאשר יפקפק אדם בסיסוד מאלו היסודות הרי זה יצא מן הכלול וכבר בערך נקרא מין **אפיקורוס** וקוצץ בנטיעות, וחובה לשנותו ולהשמידו ועליו הוא אומחה הלא משואגד ה' אשנא ובוי ...

רמב"ם הלכות ממരmitt פוך ג הלכה ב
מאחר שתperfסת שהוא כופר בתורה שבעלפה [מורידין אותו] ולא מעליין והרי הוא כשר כל האפיקורוסין והאומרים אין תורה מן השמיים והמוסריין והሞמרין, שככל אלו אינם בכלל ישראל ואין צריך לא לעדים ולא התראה ולא דיןנים נאל כל החורג אחד מהן עשה מצוה גדולה והסיר המכשול

תלמוד בבל מסכת קידושין דף ל עמוד א

... נקראו הראשונים סופרים - שהיו סופרים כל האותיות שבתורה, שהיו אומרים : וא"ו ד"גחון" -
חכין של אותיות של ס"ת,... בעי רב יוסף : וא"ו דגחון מהאי גיסא, או מהאי גיסא? א"ל: נתני ס"ת
ואימנינהו! [וכי] לא אמר רבה בר בר חנה [פעם בשאלת דומה]: "לא זו ממש עד שהביאו ספר תורה
ומנאות"? א"ל: איןחו [חט] בקייא בחסירות ויתרות, אין לא בקייאן.

בית הבחירה למאירי מסכת קידושין דף ל עמוד א

למדת שכח שרה ויתרה שאנו הדבר בה בחסרו ויתרונו הויל ואין אנו בקייאן אין
להחמיר בהם כל כך [ז"א בחשירה ויתרה] לפסול בה ספר תורה אף על פי שהמסרה או
ספר התקונין או אף המדשות מעידין עליהם אחר שנמצא ביניהם מחלוקת, וכך נראה לי
בעניין הפרשיות בפתחה וסתומה בכל מה שאין אנו בקיאים בהם ושמצינו בהם מחלוקת:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריית תורה סי' מג סעיף ד
אם נמצא טעות בס"ת בשעת קריאה, מוציאין ספר תורה אחרת, ומתחלין מקומות
שנמצא הטעות, ומשלימים הקורים על אותן שקראו במוטעה; ואם נמצא טעות באמצעות
קריאת הקורא, גומר קרייתו בספר הקשר, וمبرך לאחר מכן, ואני חוזר לברך לפניה. הנה:
ואם בגדי קראו עם נטוקים ואפשר להפתקיך, מוסקים שם, ומברך אהדריה ומשלימים המן בסוף תורת החזיא
שמוסיאין [מרדכי פ"ב דמגניה] והוא דמוסיאין אחר, דזוק שאנמצע תשע נמר, אבל משום חסירות ויתרות אין החזיא
אחר, שאין ספר תורה שלו מזוויקים כל כך שנאמר שהחזרת היה ויתר כשר לאנו ופסקי מהרי"א סי' פ' וריאז
ומחרורי פסקן דין להbiasת את אחת, ובכ"ז פסק דעתך לחזיא ס"ת אחרת, וכן צדיק לחלק כך, ובשעת החזיא, שאין
לצבר ודק ס"ת פסול ואין שם מי שיכול לתקן, י"א דיש לך רשות בו בעבור ולברך עלי נכל לו ואובודחם], ויש טסlein
תשובה הרשב"א תפ"ז ותיה/תתיה/ומיימוני פ"י מוחלות ס"ת); ואם חומש אחד שלם בלא טעת, יש להקל לקויות
באותו חומש, אף על פשיט טעות באחריהם (ר"י).

מסכתות קטנות מסכת אבות זרבי נתן נושא ב פרק מו

ג' ספרים נמצאו בעזורה. ספר מעונה ספר עצוטה ספר היא. ספר מעונה [באחד היה כתוב "מעון
אליה קדס" ובשנים היה "מעונה [אליה קדס]" (דברים ל"ג כ"ז). בטלו האחד וכיימו את השנים].
אמר רבי יוסי זה הוא ספר שנמצא בבית מעון. ספר עצוטות] באחד היה כתוב "וישלח את עצוטי
בני ישראל" ובשנים כתוב "וישלח את נורי בני ישראל" (שמות כ"ד ה') בטלו את האחד וכיימו את
השנתיים. ספר היא בכל מקום שהיה כתוב "היא" היו קורין (אותו) "הו". ויש אומרים אחד עשר
יודדיות [פעמים] "היא" שבתורה בטלו את האחד וכיימו את השלושים :

רד"ק הקדומה [צՐפָת, 1235-1160]

... ונראה כי המLOT האלה נמצאו כן לפי שבגlost רASHONAH אבדו הספרים ונטלטו והחכמים
יודעI הTORAH מTONO ANASHI CANSAH הגדולה שהחצירו הTORAH ליוושנה מצאו מחלוקת בספרים
והלכו בהם אחר הרוב לפי דעתם, ובמקומות שלא הגיעו לעברם כתבו האחד ולא
נקדו או כתבו מבחוץ ולא כתבו מבפנים וכן כתבו בדרך אחד מבפנים ובדרך אחר מבחוץ ...

שו"ת גינז ורדייט [ר' אברהט הלוי, קהיר 1712-1650] חלק אורה חיים כל ב סימנו
כל העולה דמסתמא הספרים שלפנינו שטרחו הרכה במסורות ודקדקו בעניין החסירות והיתרות
ומחלוקת שבספרים כשהסבירו על עניין אחד לא הסכימו אלא מפני שהלכו אחר רוב הספרים
שראיםليل ביהם אחר הרוב על פי התנאים שכתבו ולכן תיקון ספרים שבידיינו שתיקנו לנו
הראשונים עליו אין להוציא ומהנו אין לגראע דיניינן לה כלו הוא מקובל בידינו מסיני וכל שינוי
שנמצא עתה מה שכך נהגו על פי ספרים הראשונים אפי' בחסר ויתר דאות קתינה אין קורין בו
לכתוב בצד ודיינין ליה כחומר שבעלמא כמ"ש הרמב"ם בחיבורו אמן בסמה שזכרנו והנלו"ד כתבתי
סמכין על המקילין בשב וא"ת שלא יצטרך לחזור לראש הסדר ומהטעם שזכרנו והנלו"ד כתבתי
וקרוב לדברי מצאתי בדברי הרשב"א עיין ב"ט ס"ס הע"ר ובתשוביו הרדב"ז המודפסות ס"י קא.

R. Yaakov Weinberg [Rosh Yeshiva, Ner Yisrael, 1923-99], Fundamentals and Faith, p.90-1

Rambam knew very well that these variations existed when he defined his Principles. The words
... 'the entire Torah in our possession today', must not be taken literally, implying that all the
letters of the present Torah are the exact letters given to Moshe Rabbeinu. Rather, it should be
understood in a general sense that the Torah we learn and live by is for all intents and purposes
the same Torah that was given to Moshe Rabbeinu.

מסכתות קטנות מסכת אבות זרבי נתן נושא ב פרק לד

עשר [פעמים מופיעה] נקודות בתורה אלו הן... כיווץ בו "כל פקווי הלויים אשר פקד משה
ואהדרין" (במדבר ג' ל"ט) נקוד על אהדרין, למה? מלמן שלא היה אהרן מן המניין... למה אלא כך
אמר עזרא אם יבא אליו ויאמר לי מפני מה כתבת כך אומר אני לו כבר נקודת עליון ואם אומר
לי יפה כתבת עבורה נקודת מעלהון :